
Održana je treća međunarodna konferencija ombudsmana u oružanim snagama

Datum

apr. '11.

15.

Posle Berlina i Beča, Beograd je **od 13. do 15. aprila bio domaćin Treće međunarodne konferencije ombudsmana za oružane snage**. Konferenciju su otvorili Boris Tadić, predsednik Republike Srbije, Dragan Šutanovac, ministar odbrane Republike Srbije, ambasador Teodor Vinkler, direktor Ženevskog centra za demokratskou kontrolu oružanih snaga (DCAF) i Saša Janković, zaštitinik građana Republike Srbije. Prisutni su bili i ombudsmani, parlamentarni predstavnici, vojni izaslanici iz 19 zemalja, takođe predstavnici medija i civilnog sektora, itd. Teme tri panel diskusije bile su: *Spoljašnje i unutrašnje procedure postupanja po pritužbama, Vojni sindikati i udruženja i Uloga institucija ombudsmana u zaštiti prava pripadnika oružanih snaga u multinacionalnim operacijama*.

Predsednik i ministar odbrane su naglasili brojne reforme koje je Republika Srbija sprovela u sektoru odbrane, a posebno činjenicu da vojska više nije izolovan deo, već gradivni činilac demokratskog društva. Činjenica da su pritužbe pripadnika oružanih snaga najvećim delom istog tipa kao pritužbe ostalih građana, dokazuje da oni imaju iste probleme. **Tri ključne promene doprinele su približavanju oružanih snaga društvu: izmena strukture vojske i odnosa sa Ministarstvom, ukidanje vojnog pravosuđa i profesionalizacija vojske.**

U prvoj panel diskusiji učesnici su iznosili prednosti i mane unutrašnjih i spoljašnjih nadzornih tela i predstavljali mehanizme kojima se pritužbe rešavaju u njihovim zemljama. Svi govornici su se složili oko dobrih i loših strana obe vrste nadzornih tela, ali je zaključak da, u svakom slučaju, **unutrašnji i spoljašnji sistemi nadzora moraju biti usklađeni.**

Cilj druge diskusije je bio da se razmotri **na koji način države mogu da osiguraju poštovanje osnovnih prava pripadnika oružanih snaga, uzimajući u obzir i specifične zahteve vojne službe. Fokus je bio na prirodi organizovanja vojnih udruženja, granicama aktivnosti vojnih sindikata i prirodi odnosa između vojnih sindikata/udruženja i institucija ombudsmana.** Mogle su da se uoče značajne razlike u zakonskom uređenju ovih pitanja u različitim zemljama.

Tema treće diskusije su bili **izazovi i prepreke zaštite prava pripadnika oružanih snaga u multinacionalnim operacijama.** Nepoznavanje domaćeg prava koje su manifestovali vojnici navodi se kao najčešći problem, a u multinacionalnim operacijama često dolazi do poteškoća usled različitih pravnih sistema kojima su podvrgnuti pripadnici različitih vojski. Pripadnici oružanih snaga u inostranstvu mogu da se obrate ombudsmanu i njihova prava su ista gde god da se nalaze. Na tragu novih uslova u kojima se odvijaju mirovne operacije, predsednik UO Beogradskog centra za bezbednosnu politiku **Miroslav Hadžić je pokrenuo diskusiju o odgovornosti ombudsmana prema lokalnom stanovništvu u mirovnim operacijama.** Učesnici

---

diskusije su se složili da **ombudsman ima pravo i odgovornost da štiti civilno stanovništvo**, ali da je problem informisanost civila o tome kome treba i mogu da se obrate.

Usvajanjem Memoranduma o zaštiti ljudskih prava pripadnika oružanih snaga završena je konferencija čiji je zaključak bio da redovni skupovi ovakve vrste unapređuju saradnju i razmenu iskustava između država što vodi efikasnijoj zaštiti ljudskih prava svih građana.

Sledeća međunarodna konferencija vojnih ombudsmana održaće se 2012. godine u Otavi, Kanada.

Jelena Kajganović, stažistkinja u Beogradskom centru za bezbednosnu politiku